C/2024/6816

29.11.2024

NEUVOSTON SUOSITUS,

annettu 21 päivänä lokakuuta 2024,

Espanjan talous-, finanssi-, työllisyys- ja rakennepolitiikasta

(C/2024/6816)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 121 artiklan 2 kohdan ja 148 artiklan 4 kohdan,

ottaa huomioon talouspolitiikan tuloksellisesta yhteensovittamisesta ja monenvälisestä julkisen talouden valvonnasta sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97 kumoamisesta 29 päivänä huhtikuuta 2024 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2024/1263 ([1]) ja erityisesti sen 3 artiklan 3 kohdan,

ottaa huomioon makrotalouden epätasapainon ennalta ehkäisemisestä ja korjaamisesta 16 päivänä marraskuuta 2011 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1176/2011 ([2]) ja erityisesti sen 6 artiklan 1 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission suosituksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin päätöslauselmat,

ottaa huomioon Eurooppa-neuvoston päätelmät,

ottaa huomioon työllisyyskomitean lausunnon,

ottaa huomioon talous- ja rahoituskomitean lausunnon,

ottaa huomioon sosiaalisen suojelun komitean lausunnon,

ottaa huomioon talouspoliittisen komitean lausunnon,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241 ([3]), jolla perustettiin elpymis- ja palautumistukiväline, jäljempänä ”tukiväline”, tuli voimaan 19 päivänä helmikuuta 2021. Tukivälineestä tarjotaan jäsenvaltioille rahoitustukea uudistusten ja investointien toteuttamiseen, eli kyse on unionin rahoittamasta finanssipoliittisesta elvytyksestä. Talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson ensisijaisten tavoitteiden mukaisesti tukivälineellä edistetään talouden ja yhteiskunnan elpymistä ja kestävien uudistusten ja investointien toteuttamista, erityisesti uudistuksia ja investointeja, joilla edistetään vihreää ja digitaalista siirtymää sekä vahvistetaan jäsenvaltioiden talouksien häiriönsietokykyä. Tukiväline auttaa myös vahvistamaan julkista taloutta sekä vauhdittamaan kasvua ja työpaikkojen luomista keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä, parantamaan unionin alueellista yhteenkuuluvuutta ja tukemaan Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpanon jatkamista.

(2) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2023/435 ([4]), jäljempänä ”REPowerEU-asetus”, joka annettiin 27 päivänä helmikuuta 2023, pyritään poistamaan asteittain unionin riippuvuus Venäjältä tuotavista fossiilisista polttoaineista. Tällä tavoin edistetään energiaturvallisuutta ja monipuolistetaan unionin energiahuoltoa sekä lisätään samalla uusiutuvien energialähteiden käyttöönottoa, energian varastointikapasiteettia ja energiatehokkuutta. Espanja on lisännyt kansalliseen elpymis- ja palautumissuunnitelmaansa uuden REPowerEU-luvun voidakseen rahoittaa keskeisiä uudistuksia ja investointeja, jotka edistävät REPowerEU-tavoitteiden saavuttamista.

([1]) EUVL L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.
([2]) EUVL L 306, 23.11.2011, s. 25, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj.
([3]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241, annettu 12 päivänä helmikuuta 2021, elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta (EUVL L 57, 18.2.2021, s. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).
([4]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2023/435, annettu 27 päivänä helmikuuta 2023, asetuksen (EU) 2021/241 muuttamisesta elpymis- ja palautumissuunnitelmien REPowerEU-lukujen osalta sekä asetusten (EU) N:o 1303/2013, (EU) 2021/1060 ja (EU) 2021/1755 ja direktiivin 2003/87/EY muuttamisesta (EUVL L 63, 28.2.2023, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj).

(3) Komissio antoi 16 päivänä maaliskuuta 2023 tiedonannon ”EU:n pitkän aikavälin kilpailukyky vuoden 2030 jälkeen” tarjotakseen tietoa poliittisten päätösten tueksi ja luodakseen perusedellytykset kasvun lisäämiselle. Tiedonannossa kilpailukyky määritellään yhdeksän toisiaan vahvistavan tekijän avulla. Kyseisistä tekijöistä yksityisen pääoman saatavuus, tutkimus ja innovointi, koulutus ja osaaminen sekä toimivat sisämarkkinat nousevat esiin uudistusten ja investointien kannalta ensisijaisina politiikan painopisteinä, joiden avulla voidaan vastata olemassa oleviin tuottavuushaasteisiin ja parantaa unionin ja sen jäsenvaltioiden pitkän aikavälin kilpailukykyä. Komissio antoi 14 päivänä helmikuuta 2024 tiedonannon ”Sisämarkkinoita ja kilpailukykyä koskeva vuosikertomus 2024”. Kyseisessä tiedonannossa esitetään yksityiskohtaisesti Euroopan sisämarkkinoiden kilpailukykyyn liittyvät vahvuudet ja haasteet ja seurataan vuotuista kehitystä yksilöityjen yhdeksän kilpailukykytekijän mukaisesti.

(4) Komissio hyväksyi 21 päivänä marraskuuta 2023 vuotuisen kestävän kasvun selvityksen 2024; tämä käynnisti vuoden 2024 talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson. Eurooppa-neuvosto vahvisti 22 päivänä maaliskuuta 2024 vuotuisen kestävän kasvun selvityksen 2024 painopisteet, jotka keskittyvät kilpailukykyisen kestävyyden neljän ulottuvuuden ympärille. Lisäksi komissio antoi 21 päivänä marraskuuta 2023 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1176/2011 ([5]) perusteella laadittavan varoitusmekanismia koskevan kertomuksen 2024, jossa se katsoi, että Espanja kuuluu niihin jäsenvaltioihin, joissa saattaa olla epätasapainoa tai sen riskiä ja joista tarvitaan perusteellinen tarkastelu. Komissio antoi samana päivänä myös lausunnon Espanjan vuoden 2024 alustavasta talousarviosuunnitelmasta. Komissio antoi lisäksi suosituksen neuvoston suositukseksi euroalueen talouspolitiikasta sekä ehdotuksen vuoden 2024 yhteiseksi työllisyysraportiksi, jossa analysoidaan työllisyyspolitiikan suuntaviivojen ja Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin periaatteiden täytäntöönpanoa. Neuvosto hyväksyi 12 päivänä huhtikuuta 2024 suosituksen euroalueen talouspolitiikasta ([6]), jäljempänä ”euroaluetta koskeva vuoden 2024 suositus”, ja 11 päivänä maaliskuuta 2024 yhteisen työllisyysraportin.

(5) Unionin uusi talouden ohjausjärjestelmä tuli voimaan 30 päivänä huhtikuuta 2024. Ohjausjärjestelmään sisältyy uusi asetus (EU) 2024/1263 talouspolitiikan tuloksellisesta yhteensovittamisesta ja monenvälisestä julkisen talouden valvonnasta, muutettu liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn täytäntöönpanon nopeuttamisesta ja selkeyttämisestä annettu neuvoston asetus (EY) N:o 1467/97 ([7]) ja muutettu jäsenvaltioiden julkisen talouden kehyksiä koskevista vaatimuksista annettu neuvoston direktiivi 2011/85/EU ([8]). Uuden talouden ohjausjärjestelmän tavoitteet ovat edistää tervettä ja kestävää julkista taloutta, kestävää ja osallistavaa kasvua sekä resilienssiä uudistuksilla ja investoinneilla ja ehkäistä liialliset julkisen talouden alijäämät. Uusi talouden ohjausjärjestelmä parantaa myös kansallista sitoutumista ja lisää keskipitkän aikavälin painotusta sekä vahvistaa ja johdonmukaistaa toteuttamisen valvontaa. Kunkin jäsenvaltion on toimitettava neuvostolle ja komissiolle kansallinen keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellinen suunnitelma. Kansallinen keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellinen suunnitelma sisältää jäsenvaltion finanssipolitiikkaa, uudistuksia ja investointeja koskevat sitoumukset, jotka kattavat neljän tai viiden vuoden pituisen suunnittelukauden kansallisen vaalikauden säännönmukaisesta kestosta riippuen. Kansallisiin keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellisiin suunnitelmiin sisältyvien nettomenopolkujen ([9]) on täytettävä asetuksen (EU) 2024/1263 vaatimukset, kuten vaatimus saada julkinen velka uskottavalle alaspäin suuntautuvalle polulle tai pitää se tällaisella polulla sopeutuskauden päättyessä taikka saada se pysymään maltillisella tasolla alle 60 prosentissa suhteessa bruttokansantuotteeseen (BKT) ja vaatimus saada julkisen talouden alijäämä suhteessa BKT:hen laskemaan alle perustamissopimuksessa asetetun 3 prosentin viitearvon ja/tai pysymään sen alapuolella keskipitkällä aikavälillä. Jos jäsenvaltio sitoutuu toteuttamaan asianmukaisen uudistusten ja investointien kokonaisuuden asetuksessa (EU) 2024/1263 säädettyjä kriteerejä noudattaen, sopeutuskautta voidaan pidentää enintään kolmella vuodella. Tukeakseen kyseisten kansallisten keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellisten suunnitelmien laatimista komissio julkaisi 21 päivänä kesäkuuta 2024 jäsenvaltioiden kansallisissa keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellisissa suunnitelmissa ja vuotuisissa edistymisraporteissa annettavia tietoja koskevia ohjeita. Komissio toimitti jäsenvaltioille tarvittaessa viiteurat ja tekniset tiedot asetuksen (EU) 2024/1263 5 ja 36 artiklan mukaisesti. Jäsenvaltioiden on toimitettava kansalliset keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteelliset suunnitelmansa viimeistään 20 päivänä syyskuuta 2024, paitsi jos jäsenvaltio ja komissio sopivat määräajan pidentämisestä kohtuullisella ajanjaksolla. Jäsenvaltiot voivat kansallisen lainsäädäntö-

([5]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1176/2011, annettu 16 päivänä marraskuuta 2011, makrotalouden epätasapainon ennalta ehkäisemisestä ja korjaamisesta (EUVL L 306, 23.11.2011, s. 25, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj).

([6]) Neuvoston suositus, annettu 12 päivänä huhtikuuta 2024, euroalueen talouspolitiikasta (EUVL C, C/2024/2807, 23.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2807/oj).

([7]) Neuvoston asetus (EY) N:o 1467/97, annettu 7 päivänä heinäkuuta 1997, liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn täytäntöönpanon nopeuttamisesta ja selkeyttämisestä (EYVL L 209, 2.8.1997, s. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1467/oj).

([8]) Neuvoston direktiivi 2011/85/EU, annettu 8 päivänä marraskuuta 2011, jäsenvaltioiden julkisen talouden kehyksiä koskevista vaatimuksista (EUVL L 306, 23.11.2011, s. 41, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/85/oj).

([9]) Nettomenot sellaisina kuin on ne on määritelty asetuksen (EU) 2024/1263 2 artiklan 2 alakohdassa: ”Nettomenoilla” tarkoitetaan julkisia menoja ilman i) korkomenoja, ii) harkinnanvaraisia tulopuolen toimenpiteitä, iii) unionin ohjelmista aiheutuvia menoja, jotka katetaan täysin unionin rahastoista saatavilla tuloilla, iv) unionin rahoituksen piiriin kuuluvien ohjelmien yhteisrahoituksesta johtuvia kansallisia menoja, v) työttömyysetuusmenojen suhdanteesta johtuvia osatekijöitä sekä vi) kertaluontoisia ja muita väliaikaisia toimenpiteitä.

kehyksensä mukaisesti keskustella kansallisen parlamenttinsa kanssa keskipitkän aikavälin suunnitelmansa luonnoksesta, pyytää itsenäisiltä finanssipolitiikan instituutioilta lausunnon ja järjestää työmarkkinaosapuolten ja muiden kansallisten sidosryhmien kuulemisen.

(6) Vuonna 2024 eurooppalainen ohjausjakso kehittyy edelleen tukivälineen täytäntöönpanon mukaisesti. Elpymis- ja palautumissuunnitelmien täytäntöönpano kaikilta osin on edelleen olennaisen tärkeää eurooppalaisen ohjausjakson mukaisen politiikan ensisijaisten tavoitteiden saavuttamisen kannalta, koska suunnitelmat auttavat vastaamaan tuloksellisesti kaikkiin viime vuosina annetuissa asiaankuuluvissa maakohtaisissa suosituksissa määritettyihin haasteisiin tai merkittävään osaan niistä. Vuosien 2019, 2020, 2022 ja 2023 maakohtaiset suositukset ovat edelleen yhtä lailla tärkeitä elpymis- ja palautumissuunnitelmille, joita on tarkistettu, päivitetty tai muutettu asetuksen (EU) 2021/241 14, 18 ja 21 artiklan mukaisesti.

(7) Espanja toimitti 30 päivänä huhtikuuta 2021 komissiolle kansallisen elpymis- ja palautumissuunnitelmansa asetuksen (EU) 2021/241 18 artiklan 1 kohdan mukaisesti. Komissio arvioi asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan nojalla elpymis- ja palautumissuunnitelman merkityksellisyyttä, vaikuttavuutta, tehokkuutta ja johdonmukaisuutta kyseisen asetuksen liitteessä V vahvistettuja arviointia koskevia suuntaviivoja noudattaen. Neuvosto hyväksyi 13 päivänä heinäkuuta 2021 täytäntöönpanopäätöksen Espanjan elpymis- ja palautumissuunnitelmasta tehdyn arvion hyväksymisestä ([10]); päätöstä muutettiin 10 päivänä lokakuuta 2023 asetuksen (EU) 2021/241 18 artiklan 2 kohdan nojalla ei-takaisinmaksettavan rahoitustuen enimmäisrahoitusosuuden päivittämisen osalta ja sisällyttämällä siihen REPowerEU-luku ([11]). Rahoituserien maksamisen ehtona on asetuksen (EU) 2021/241 24 artiklan 5 kohdan mukaisesti, että komissio hyväksyy päätöksen, jossa todetaan, että Espanja on tyydyttävästi saavuttanut neuvoston täytäntöönpanopäätöksessä asetetut asiaankuuluvat välitavoitteet ja tavoitteet. Tyydyttävä saavuttaminen edellyttää, että edeltävien välitavoitteiden ja tavoitteiden saavuttaminen ei ole peruuntunut.

(8) Komissio julkaisi 19 päivänä kesäkuuta 2024 Espanjaa koskevan vuoden 2024 maaraportin. Siinä arvioidaan Espanjan edistymistä neuvoston vuosina 2019–2023 hyväksymien maakohtaisten suositusten noudattamisessa ja selvitetään, miten Espanja on pannut elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöön. Kyseisen analyysin perusteella maaraportissa yksilöidään puutteita sellaisten haasteiden osalta, joihin elpymis- ja palautumissuunnitelmalla ei vastata tai joihin vastataan vain osittain, sekä tuodaan esiin uusia ja kehittymässä olevia haasteita. Maaraportissa arvioidaan myös Espanjan edistymistä Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpanossa, työllisyyttä, osaamista ja köyhyyden vähentämistä koskevien unionin yleistavoitteiden saavuttamisessa sekä Yhdistyneiden kansakuntien kestävän kehityksen tavoitteisiin pääsemisessä.

(9) Komissio on tehnyt asetuksen (EU) N:o 1176/2011 5 artiklan nojalla Espanjasta perusteellisen tarkastelun. Kyseisen asetuksen soveltamiseksi Espanjan makrotalouden haavoittuvuuksista tehdyn komission henkilöstön arvioinnin tärkeimmät havainnot julkaistiin maaliskuussa 2024. Komissio totesi 19 päivänä kesäkuuta 2024, että Espanjalla ei enää ole makrotalouden epätasapainoja. Se on onnistunut vähentämään merkittävästi suureen yksityiseen ja ulkoiseen velkaan liittyviä haavoittuvuuksia, joilla oli rajatylittävää merkitystä, ja julkisen velan määrä on vähentynyt. Covid-19-kriisin aiheuttaman keskeytyksen jälkeen yksityisen sektorin velkasuhde ja negatiivinen ulkomainen nettovarallisuusasema alkoivat supistua uudelleen vuonna 2021, mikä johtui nimellisen BKT:n voimakkaasta kasvusta, ja negatiivisen ulkomaisen nettovarallisuusaseman osalta siitä, että vaihtotase pysyi ylijäämäisenä. Molempien odotetaan paranevan tulevina vuosina edelleen, tosin hitaammin kuin viime aikoina, sillä nimellisen BKT:n kasvun odotetaan olevan vähemmän elvyttävä. Vaihtotase on ollut ylijäämäinen jo vuosikymmenen ajan ja kasvoi edelleen vuonna 2023, mikä johtuu nopeasti kasvavasta viennistä ja energian alhaisemmista hinnoista. Julkisen talouden suuri velka suhteessa BKT:hen on supistunut nimellisen BKT:n voimakkaan kasvun ansiosta, mutta tänä ja ensi vuonna odotetaan vaimeampaa parannusta, mikä johtuu edelleen suhteellisen suurista mutta kuitenkin pienenevistä julkisen talouden alijäämistä ja nimellisen BKT:n vähemmän elvyttävästä kasvusta. Työttömyysaste on ollut laskusuunnassa vuosikymmenen ajan, ja sen ennustetaan supistuvan edelleen. Pankkiala on pysynyt häiriönsietokykyisenä lainanottajien rahoitusehtojen tiukentuessa. Havaittujen haavoittuvuuksien korjaamisessa on edistytty merkittävästi, viime vuosina myös elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöönpanon ansiosta, mutta lisätoimia tarvitaan erityisesti suuren julkisen velan vähentämiseksi.

(10) Eurostatin vahvistamien tietojen mukaisesti Espanjan julkisen talouden alijäämä, joka vuonna 2022 oli 4,7 prosenttia suhteessa BKT:hen, laski 3,6 prosenttiin vuonna 2023, ja julkinen velka, joka vuoden 2022 lopussa oli 111,6 prosenttia suhteessa BKT:hen, supistui vuoden 2023 loppuun mennessä 107,7 prosenttiin. Kuten komission 8 päivänä maaliskuuta 2023 antamassa tiedonannossa ”Finanssipoliittinen ohjaus vuodeksi 2024” ilmoitetaan, komissio on toteuttanut ensimmäisen vaiheen alijäämäperusteisten liiallisen alijäämän menettelyjen käynnistämiseksi vuoden 2023 toteutumatietojen perusteella ja voimassa olevia säännöksiä noudattaen. Komissio antoi 19 päivänä kesäkuuta 2024 perussopimuksen 126 artiklan 3 kohdan nojalla laaditun kertomuksen. Kyseisessä

([10]) ST 10150/21 INIT; ST 10150/21 ADD 1; ST 10150/21 ADD 1 REV 1; ST 10150/21 ADD 1 REV 2.
([11]) Neuvoston täytäntöönpanopäätös, annettu 10 päivänä lokakuuta 2023, Espanjan elpymis- ja palautumissuunnitelmasta tehdyn arvion hyväksymisestä 13 päivänä heinäkuuta 2021 annetun täytäntöönpanopäätöksen muuttamisesta (ST 13695/23 INIT).

kertomuksessa arvioitiin Espanjan julkisen talouden tilannetta, sillä vuonna 2023 Espanjan julkisen talouden alijäämä ylitti perussopimuksessa asetetun 3 prosentin viitearvon suhteessa BKT:hen. Kertomuksessa todettiin, että kyseisen arvioinnin perusteella ja tarkasteltuaan perussopimuksen 126 artiklan 4 kohdan mukaisesti laadittua talous- ja rahoituskomitean lausuntoa komissio ei aikonut ehdottaa liiallisen alijäämän menettelyn aloittamista Espanjan osalta heinäkuussa 2024.

(11) Neuvosto suositti 12 päivänä heinäkuuta 2022 ([12]) Espanjalle, että se toteuttaisi toimia, joilla varmistetaan vuonna 2023 maltillinen finanssipolitiikka erityisesti rajoittamalla kansallisesti rahoitettavien juoksevien perusmenojen kasvua pienemmäksi kuin keskipitkän aikavälin potentiaalinen tuotannon kasvu ([13]), kun otetaan huomioon jatkuva väliaikainen ja kohdennettu tuki energian hintojen noususta eniten kärsiville kotitalouksille ja yrityksille sekä Ukrainasta pakeneville ihmisille. Espanjalle suositettiin samalla, että se olisi valmiina mukauttamaan juoksevia menoja tilanteen muuttuessa. Espanjalle suositettiin myös, että se lisäisi julkisia investointeja vihreään ja digitaaliseen siirtymään sekä energiaturvallisuuteen ottaen huomioon REPowerEU-aloitteen, muun muassa tukivälineen ja muiden unionin varojen avulla. Komission arvioiden mukaan finanssipolitiikan viritys ([14]) oli vuonna 2023 pitkälti neutraali (- 0,2 % suhteessa BKT:hen). Kansallisesti rahoitettujen juoksevien perusmenojen kasvulla (ilman harkinnanvaraisia tulopuolen toimenpiteitä) oli finanssipolitiikan virityksen vuonna 2023 kiristävä vaikutus, joka oli 0,3 prosenttia suhteessa BKT:hen ja 12 päivänä heinäkuuta 2022 annetun neuvoston suosituksen mukainen. Kansallisesti rahoitettujen juoksevien perusmenojen kiristävä vaikutus johtuu siitä, että energian hintojen noususta kärsiville kotitalouksille ja yrityksille tarkoitettujen (kohdennettujen ja kohdentamattomien) hätätukitoimenpiteiden kustannukset ovat vähentyneet 0,6 prosentilla suhteessa BKT:hen. Kansallisesti rahoitettujen juoksevien perusmenojen kasvun tärkeimmät tekijät (ilman tulopuolen toimenpiteitä) olivat rahamääräiset sosiaalietuudet, jotka perustuivat eläkkeiden uudelleenarvostukseen, ja välituotekäyttö, jota puolustusmenot lisäsivät. Vuonna 2023 tukivälineen avustuksilla ja muilla unionin varoilla rahoitettavat menot olivat 1,3 prosenttia suhteessa BKT:hen. Vuonna 2023 kansallisesti rahoitetut investoinnit olivat 2,3 prosenttia suhteessa BKT:hen ja niiden vuotuinen kasvu oli 0,1 prosenttiyksikköä. Espanja rahoitti lisäinvestointeja tukivälineestä ja muilla unionin varoilla. Se rahoitti vihreään ja digitaaliseen siirtymään sekä energiavarmuuteen liittyviä julkisia investointeja, kuten digitaalisia välineitä, sähköisiä ja verkottuneita ajoneuvoja koskevia PERTE-hankkeita ([15]), uusia ammattikoulutuspaikkoja ja investointeja vihreän vedyn alalla. Kyseisiä julkisia investointeja rahoitetaan tukivälineestä ja muista unionin varoista.

(12) Espanjan komissiolle 30 päivänä huhtikuuta 2024 toimittamat päivitetyt makrotalouden ja julkisen talouden ennusteet voidaan tiivistää seuraavasti: Julkisen talouden kehitysarvioiden perustana olevan makrotalouden skenaarion mukaan reaalinen BKT kasvaa 2,0 prosenttia vuonna 2024 ja 1,9 prosenttia vuonna 2025 ja BKT-deflaattori kasvaa 3,5 prosenttia vuonna 2024 ja 2,8 prosenttia vuonna 2025. Julkisen talouden alijäämän suhteessa BKT:hen odotetaan vuonna 2024 supistuvan 3,0 prosenttiin ja vuonna 2025 supistuvan 2,5 prosenttiin, kun taas julkisen talouden velan on määrä supistua suhteessa BKT:hen vuoden 2024 loppuun mennessä 105,5 prosenttiin ja vuoden 2025 loppuun mennessä 104,1 prosenttiin. Espanjan esittämiin ennusteisiin ei sisälly vuoden 2025 jälkeiseen aikaan ulottuvia talousarvioennusteita.

(13) Komission kevään 2024 talousennusteen mukaan reaalinen BKT kasvaa 2,1 prosenttia vuonna 2024 ja 1,9 prosenttia vuonna 2025 ja yhdenmukaistetulla kuluttajahintaindeksillä (YKHI) mitattu inflaatio on 3,1 prosenttia vuonna 2024 ja 2,3 prosenttia vuonna 2025.

(14) Komission kevään 2024 talousennusteen mukaan julkisen talouden alijäämä suhteessa BKT:hen on 3,0 prosenttia vuonna 2024 ja julkisen talouden velan määrän odotetaan laskevan 105,5 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuoden 2024 loppuun mennessä. Alijäämän supistuminen vuonna 2024 johtuu pääasiassa asteittaisesta luopumisesta toimenpiteistä, joita toteutettiin menneen energiakriisin sosiaalisten ja taloudellisten vaikutusten lieventämiseksi. Komission arvioiden mukaan finanssipolitiikan virityksen ennakoidaan vuonna 2024 olevan neutraali, 0,0 prosenttia suhteessa BKT:hen.

(15) Komission kevään 2024 talousennusteen mukaan on odotettavissa, että tukivälineen tuella, jota ei makseta takaisin, jäljempänä ”avustukset”, rahoitetaan menoja 1,3 prosentilla suhteessa BKT:hen vuonna 2024, kun vuonna 2023 avustuksilla rahoitettujen menojen määrä oli 0,7 prosenttia suhteessa BKT:hen. Tukivälineen avustuksilla rahoitettavat menot mahdollistavat laadukkaat investoinnit ja tuottavuutta lisäävät uudistukset ilman suoraa vaikutusta Espanjan julkisen talouden rahoitusasemaan tai julkiseen velkaan. Komission kevään 2024 talous-

([12]) Neuvoston suositus, annettu 12 päivänä heinäkuuta 2022, Espanjan kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Espanjan vuoden 2022 vakausohjelmaa koskeva neuvoston lausunto (EUVL C 334, 1.9.2022, s. 70).

([13]) Komission kevään 2024 talousennusteen mukaan Espanjan keskipitkän aikavälin potentiaalisen tuotannon kasvu vuonna 2023 on kymmenen vuoden keskimääräisen reaalisen potentiaalisen kasvun ja vuoden 2023 BKT-deflaattorin perusteella nimellismääräisesti arviolta 7,2 prosenttia.

([14]) Finanssipolitiikan virityksellä tarkoitetaan julkisen talouden perusrahoitusaseman vuotuista muutosta. Sillä pyritään arvioimaan sekä kansallisesti rahoitetuista että unionin talousarviosta rahoitetuista finanssipoliittisista toimenpiteistä talouteen aiheutuvaa sysäystä. Finanssipolitiikan viritystä mitataan erona, joka muodostuu seuraavien välille: i) keskipitkän aikavälin potentiaalinen kasvu ja ii) perusmenojen (ilman harkinnanvaraisia tulopuolen toimenpiteitä) muutos. Perusmenoista on jätetty pois covid-19-kriisiin liittyvät väliaikaiset hätätoimenpiteet, mutta niihin on otettu mukaan tukivälineen tuella, jota ei makseta takaisin (avustukset), ja muilla unionin varoilla rahoitettavat menot. Negatiivinen indikaattorin arvo viittaa elvyttävään finanssipolitiikkaan, kun taas positiivinen indikaattorin arvo viittaa kiristävään finanssipolitiikkaan.

([15]) *Proyectos estratégicos para la recuperación y transformación económica* (Strategiset talouden elvytys- ja muutoshankkeet).

ennusteen mukaan on odotettavissa, että tukivälineen lainoilla taataan vuonna 2024 menoja määrä, joka on 1,0 prosenttia suhteessa BKT:hen, kun vuonna 2023 vastaava määrä oli 0,0 prosenttia suhteessa BKT:hen.

(16) Neuvosto suositti ([16]) 14 päivänä heinäkuuta 2023 Espanjalle, että se varmistaisi vuonna 2024 finanssipolitiikan maltillisuuden erityisesti rajoittamalla kansallisesti rahoitettujen nettomääräisten perusmenojen ([17]) nimelliskasvun enintään 2,6 prosenttiin. Jäsenvaltioita kehotettiin vuoden 2023 talousarvioita toteuttaessaan ja vuoden 2024 alustavia talousarviosuunnitelmia laatiessaan ottamaan huomioon, että komissio ehdottaa neuvostolle alijäämäperusteisten liiallisten alijäämien menettelyjen käynnistämistä vuoden 2023 toteutumatietojen perusteella. Komission kevään 2024 talousennusteessa Espanjan kansallisesti rahoitettujen nettomääräisten perusmenojen ennakoidaan vuonna 2024 ([18]) kasvavan 3,8 prosenttia eli suositeltua enimmäiskasvua enemmän. Kansallisesti rahoitettujen nettomääräisten perusmenojen suositellun enimmäiskasvun ylitys vuonna 2024 on 0,5 prosenttia suhteessa BKT:hen. Vaarana on, että tämä ei ole neuvoston suosituksen mukaista.

(17) Lisäksi neuvosto suositti, että Espanja purkaa voimassa olevat hätätilanteen energiatukitoimenpiteet ja käyttää saatavat säästöt julkisen talouden alijäämän supistamiseen mahdollisimman pian vuosina 2023 ja 2024. Neuvosto suositti vielä, että jos uusi energian hinnan nousu edellyttää uusia tai jatkettuja tukitoimenpiteitä, Espanja varmistaa, että tällaiset tukitoimenpiteet kohdennetaan haavoittuvassa asemassa olevien kotitalouksien ja yritysten suojelemiseen, että julkisella taloudella on toimenpiteisiin varaa ja että kannustimet energiansäästöön säilyvät. Komission kevään 2024 talousennusteen mukaan hätätilanteen energiatukitoimenpiteiden nettomääräiset talousarviokustannukset ([19]) suhteessa BKT:hen ovat 0,9 prosenttia vuonna 2023, 0,2 prosenttia vuonna 2024 ja -0,1 prosenttia vuonna 2025. Muun muassa kaasun arvonlisäveron alennuksen, sähkön erityisveron, julkisen liikenteen tukien sekä sähköntuottajille kustannusten kattamiseksi ja alijäämän välttämiseksi myönnettyjen korvauksien oletetaan pysyvän voimassa osan vuotta 2024. Jos saatavat säästöt käytettäisiin neuvoston suosituksen mukaisesti julkisen talouden alijäämän supistamiseen, julkisen talouden sopeutus olisi kyseisten kehitysarvioiden perusteella 0,7 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2024, kun taas kansallisesti rahoitettujen nettomääräisten perusmenojen ([20]) kiristävä vaikutus finanssipolitiikan virityksen olisi samana vuonna 0,3 prosenttia suhteessa BKT:hen. Hätätilanteen energiatukitoimenpiteet on purettu vuosina 2023 ja 2024. Tämä vastaa neuvoston suositusta. Saatavia säästöjä ei kuitenkaan ennakoida käytettävän kokonaisuudessaan julkisen talouden alijäämän supistamiseen. Vaarana on, että tämä ei ole neuvoston suosituksen mukaista.

(18) Lisäksi neuvosto suositti, että Espanja jatkaa kansallisesti rahoitettuja julkisia investointeja ja varmistaa tukivälineen avustusten ja muiden unionin varojen tuloksellisen käytön erityisesti vihreän ja digitaalisen siirtymän edistämiseksi. Komission kevään 2024 talousennusteessa kansallisesti rahoitettujen julkisten investointien ennakoidaan kasvavan 2,3 prosentista suhteessa BKT:hen vuonna 2023 2,4 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2024. Tämä vastaa neuvoston suositusta. Unionin varoilla rahoitettavien julkisten menojen, tukivälineen avustuksilla rahoitettavat menot mukaan lukien, odotetaan puolestaan kasvavan 1,6 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2024 (kun ne vuonna 2023 olivat 1,3 prosenttia suhteessa BKT:hen).

(19) Komission kevään 2024 talousennusteen mukaan julkisen talouden alijäämä suhteessa BKT:hen on ennusteen koontipäivänä tiedossa olevien politiikkatoimien perusteella 2,8 prosenttia vuonna 2025 ja nettomenot kasvavat 4,0 prosenttia vuonna 2025 olettaen, että politiikka säilyy muuttumattomana. Julkisen talouden velan on määrä laskea suhteessa BKT:hen niin, että se on vuoden 2025 lopussa 104,8 prosenttia.

(20) Unionin uusien talouden ohjausjärjestelmää koskevien sääntöjen mukaisesti Espanjan on laadittava keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellinen suunnitelma alijäämän ja julkisen velan pienentämiseksi. Suunnitelmassa voitaisiin yhdistää tulo- ja menotoimenpiteiden hyväksyminen investointeihin ja uudistuksiin, joilla edistetään vakaampaa ja kestävämpää talouskasvua. Espanjalla on paljon velkaa, ja sen hallintorakenne on hajautettu. Kansallisessa finanssipolitiikan kehyksessä valtionhallinto asettaa alueille tavoitteita rakenteellisen rahoitusaseman ja julkisen talouden velkasuhteen osalta sekä nimellismenojen enimmäiskasvun suhteen (menosääntö). Unionin uusien talouden ohjausjärjestelmää koskevien sääntöjen noudattamisen varmistamiseksi Espanjan on ehkä päivitettävä

([16]) Neuvoston suositus, annettu 14 päivänä heinäkuuta 2023, Espanjan vuoden 2023 kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Kreikan vuoden 2023 vakausohjelmaa koskeva neuvoston lausunto (EUVL C 312, 1.9.2023, s. 77).

([17]) Nettomääräisillä perusmenoilla tarkoitetaan kansallisesti rahoitettuja menoja ilman i) harkinnanvaraisia tulopuolen toimenpiteitä, ii) korkomenoja, iii) suhdanteesta johtuvia työttömyysmenoja sekä iv) kertaluontoisia ja muita väliaikaisia toimenpiteitä.

([18]) Tässä otetaan huomioon 0,2 prosenttia BKT:n kertaluonteisista vuoden 2024 toimenpiteistä, jotka liittyvät tuomioistuimen päätöksiin. Niiden mukaan hallitus palauttaa kansalaisille ja yrityksille aiemmat liikaa perityt henkilökohtaiset tulo- ja yritystuloverot.

([19]) Luku kuvaa kyseisten toimenpiteiden vuotuisia talousarviokustannuksia, tulot ja menot mukaan lukien, mutta ilman mahdollisia energiantoimittajien windfall-voitoista kannettavia verotuloja.

([20]) Tätä vaikutusta mitataan julkisen talouden perusmenojen muutoksena suhteessa BKT:n keskipitkän aikavälin (kymmenen vuoden) keskimääräiseen potentiaaliseen nimelliseen kasvuun. Perusmenoista on vähennetty i) harkinnanvaraisten tulopuolen toimenpiteiden lisävaikutus julkiseen talouteen, ii) kertaluontoiset toimenpiteet, iii) suhdanteesta johtuvat työttömyysmenot ja iv) tukivälineen tuella, jota ei makseta takaisin (avustuksilla), ja muista unionin rahastoista rahoitetut menot. Muutos ilmaistaan suhteessa nimelliseen BKT:hen.

finanssipolitiikan kehystään. Väestökehityksen odotetaan johtavan terveydenhuoltoon, pitkäaikaishoitoon ja eläkkeisiin liittyvien julkisten menojen merkittävään kasvuun. Eläkkeiden osalta mahdollisesti muodostuvia julkisen talouden keskipitkän ja pitkän aikavälin kestävyysvajeita voidaan korjata soveltamalla vuoden 2023 uudistuksessa käyttöön otettua ”sulkemislauseketta”. Verouudistusten olisi oltava keskeinen osa julkisen talouden vakauttamisstrategiaa. Elpymis- ja palautumissuunnitelmaan sisältyvillä uudistuksilla pyritään tältä osin asiantuntijoiden suositusten perusteella i) tehostamaan ja nykyaikaistamaan verotusjärjestelmää ja mukauttamaan sitä uusiin suuntauksiin, ii) tukemaan vihreää siirtymää sekä iii) lisäämään tuloja ja edistämään oikeudenmukaisuutta. Espanjalla olisi myös mahdollisuus kerätä enemmän ympäristöön liittyviä verotuloja (1,5 % BKT:stä vuonna 2022 verrattuna 2,0 %:iin koko unionissa), myös tehostamalla saastuttaja maksaa -periaatteen soveltamista. Elpymis- ja palautumissuunnitelman tavoitteiden saavuttamiseksi toteutettaviin toimiin voisi sisältyä myös kulutusverojen korottaminen ja haavoittuvassa asemassa olevien henkilöiden suojeleminen kohdennetuilla korvaavilla toimenpiteillä. Näin voitaisiin myös parantaa sosiaalisten tulonsiirtojen kapasiteettia vähentää eriarvoisuutta ja köyhyyttä, jotka ovat edelleen korkealla tasolla ja vaikuttavat erityisesti lapsiin. Espanjan riippumattoman finanssipoliittisen viranomaisen (AIReF) suositusten täytäntöönpano on edelleen keskeisessä asemassa julkisten menojen laadun ja tehokkuuden parantamisessa. Siinä myös menojen tarkistusten kunnianhimoisesta täytäntöönpanosta voi olla hyötyä. Tämä on erityisen tärkeää terveydenhuollon kannalta. Näin voidaan parantaa kustannustehokkuutta sekä puuttua alueellisiin saatavuus- ja laatueroihin ja perusterveydenhuollon merkittäviin investointitarpeisiin.

(21) Myös elpymis- ja palautumissuunnitelmaan sisältyviin toimenpiteisiin pohjaavat lisätoimet voisivat lisätä talouden häiriönsietokykyä entisestään ja tukea potentiaalista kasvua. Tämä helpottaisi perustan luomista asteittaisemmalle julkisen talouden kehitysuralle. Lisätoimet koskisivat myös sääntelytaakkaa ja liiketoimintaympäristöä. Erityisesti tarve on kokoriippuvaisen sääntelyn uudistamiselle työn, tilintarkastuksen ja verotuksen aloilla. Tavoitteena on parantaa pääoman ja työvoiman kohdentamisen tehokkuutta, tukea investointeja ja auttaa lisäämään tuottavuutta. Oikeudellisen tehokkuuden puutteiden korjaaminen vähentäisi myös talouden vääristymiä. Siviili- ja kauppaoikeudellisten asioiden ratkaisuajat ovat edelleen pitkiä, ja tuomarineuvoston uusimatta jättämisen pitkittyminen aiheuttaa oikeudellisia pullonkauloja. Myös innovointia voitaisiin tukea enemmän. T&K-investointien lisääminen ja vahvemmat yhteydet tieteelliseen ekosysteemiin voivat parantaa yritysten tuottavuutta. Espanjan T&K-intensiteetti, joka oli 1,4 prosenttia BKT:stä vuonna 2022, on polkenut paikallaan vuoteen 2021 verrattuna ja jää selvästi alle unionin keskiarvon, joka on 2,2 prosenttia. Tämä johtuu pääasiassa aukosta yksityisissä menoissa (0,8 % BKT:stä, mikä on huomattavasti alle unionin keskiarvon, joka on 1,5 %). Tarkistetun elpymis- ja palautumissuunnitelman ja hyväksyttyjen Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR) ohjelmien toimenpiteistä huolimatta lisätoimet näyttävät olevan perusteltuja yksityisten tutkimus- ja kehitysmenojen ja tietämyksen siirron tukemiseksi yksityisten ja julkisten tutkimuslaitosten välillä. Toimenpiteitä voisivat olla muun muassa seuraavat: i) julkisten tutkimusorganisaatioiden muuttaminen tulosperusteisemmiksi ja ammattimaisemmiksi sekä ii) tiede-, teknologia- ja innovaatiojärjestelmän koordinoinnin parantaminen tutkimus- ja innovointipolitiikan suunnittelussa ja täytäntöönpanossa hallinnon eri tasoilla.

(22) Elpymis- ja palautumissuunnitelma sisältää asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan 3 kohdan b alakohdan ja kyseisen asetuksen liitteessä V olevan kriteerin 2.2 mukaisesti laajan joukon toisiaan vahvistavia uudistuksia ja investointeja, jotka on määrä toteuttaa vuoteen 2026 mennessä. Kyseisten uudistusten ja investointien odotetaan auttavan vastaamaan tuloksellisesti kaikkiin asiaankuuluvissa maakohtaisissa suosituksissa määritettyihin haasteisiin tai merkittävään osaan niistä. Koska aikataulu on näin tiukka, nopea eteneminen elpymis- ja palautumissuunnitelman ja siihen kuuluvan REPowerEU-luvun tuloksellisessa täytäntöönpanossa on olennaisen tärkeää, jotta Espanjan pitkän aikavälin kilpailukykyä voidaan parantaa vihreän ja digitaalisen siirtymän avulla niin, että samanaikaisesti varmistetaan myös sosiaalinen oikeudenmukaisuus. Jotta Espanja voi täyttää elpymis- ja palautumissuunnitelmaan sisältyvät sitoumukset elokuuhun 2026 mennessä, on olennaisen tärkeää, että se jatkaa uudistusten toteuttamista ja nopeuttaa investointeja puuttumalla asiaankuuluviin haasteisiin varmistaen samalla vahvat hallinnolliset valmiudet. Elpymis- ja palautumissuunnitelman koko ja monimutkaisuus edellyttävät erityistoimia sen varmistamiseksi, että uudistukset ja investoinnit voidaan saattaa kokonaisuudessaan päätökseen ajoissa. Sama koskee hyödyntämiskykyyn liittyviä haasteita. Kuluvan kauden loppua kohden investoinnit keskittyvät voimakkaasti elpymis- ja palautumissuunnitelman toteuttamiseen, ja siihen onkin kiinnitettävä erityistä huomiota. Myös hallinnon eri tasojen välistä koordinointia voidaan vahvistaa. Menettelyjen yksinkertaistaminen puolestaan nopeuttaisi lopullisten tuensaajien varojen saamista. Kyseiset tekijät ovat erityisen merkityksellisiä sellaisten haasteiden ratkaisemisessa, jotka liittyvät muutetussa elpymis- ja palautumissuunnitelmassa vahvistettujen rahoitusvälineiden kautta hallinnoitujen varojen huomattavan määrän hyödyntämiseen. Paikallis- ja alueviranomaisten, työmarkkinaosapuolten ja muiden asiaankuuluvien sidosryhmien järjestelmällinen osallistuminen on edelleen tärkeää, jotta elpymis- ja palautumissuunnitelman ja sitä laajemman muun talous- ja työllisyyspolitiikan täytäntöönpano onnistuu ja voidaan varmistaa laaja sitoutuminen politiikan yleiseen linjaan.

(23) Espanjan edellytetään osana Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/1060 ([21]) 18 artiklassa tarkoitettua koheesiopolitiikan ohjelmien väliarviointia tarkastelevan kutakin EAKR-rahastosta, Euroopan sosiaalirahasto plussasta (ESR+), koheesiorahastosta tai oikeudenmukaisen siirtymän rahastosta (JTF) tuettua koheesiopolitiikan ohjelmaa viimeistään maaliskuussa 2025 ottaen huomioon muun muassa haasteet, jotka on määritetty vuoden 2024 maakohtaisissa suosituksissa, sekä kansallisen energia- ja ilmastosuunnitelmansa. Kyseinen väliarviointi muodostaa kussakin ohjelmassa perustan unionin rahoituksen lopulliselle jakamiselle. Espanja on edistynyt koheesiopolitiikan ohjelmien ja Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpanossa, mutta vielä on jäljellä haasteita. Bruttokansantuote asukasta kohden on kahdeksalla Espanjan alueella alle 75 prosenttia unionin keskiarvosta. Koheesiopolitiikan ohjelmien täytäntöönpanon nopeuttaminen ja hallinnollisten valmiuksien vahvistaminen kaikilla tasoilla on ratkaisevan tärkeää. Ohjelmissa sovitut toimintalinjat ovat edelleen ajankohtaisia. Hallinnollisia valmiuksia kehittävien toimenpiteiden lisäksi on erityisen tärkeää, että investoinnit yritysten innovointiin sekä tutkimus- ja kehitysvalmiuksiin toteutetaan nopeasti erityisesti alueellisissa älykkään erikoistumisen strategioissa määritellyillä toimialoilla. Investoinnit vihreään siirtymään kansallisen energia- ja ilmastosuunnitelman mukaisesti, erityisesti vesienhoitoon, kiertotalouteen, ilmastonmuutokseen sopeutumiseen ja ilmastonmuutoksen hillitsemiseen, ovat edelleen keskeisiä erityisesti alueilla, joihin ilmastonmuutoksen vaikutukset kohdistuvat eniten, kuten Kanariansaarilla ja Itä- ja Etelä-Espanjan rannikkoalueilla. Lähentymisen kannalta keskeisiä ovat investoinnit, jotka tekevät väestön vähenemisen koettelemista alueista houkuttelevampia ja kilpailukykyisempiä. Lisäksi on edelleen tarpeen edistää pitkäaikaistyöttömien ja ikääntyneiden työntekijöiden (uudelleen-)integroitumista työmarkkinoille, vahvistaa uraohjausta, puuttua osaamisen kohtaanto-ongelmiin ja panna täytäntöön neuvoston suosituksella (EU) 2021/1004 ([22]) perustettu eurooppalainen lapsitakuu. Kyseiset toimenpiteet auttaisivat myös tukemaan ylöspäin tapahtuvaa sosiaalista lähentymistä sosiaalisen lähentymisen kehyksen periaatteisiin perustuvan, vuonna 2024 testatun komission yksiköiden toisen vaiheen analyysin mukaisesti. Komission olisi valvottava eurooppalaisen ohjausjakson työllisyyspolitiikan suuntaviivojen täytäntöönpanoa muun muassa sosiaaliseen lähentymiseen kohdistuvien riskien tunnistamista koskevan kehyksen avulla asetuksen (EU) 2024/1263 3 artiklan 3 kohdan b alakohdan mukaisesti. Espanja voisi myös hyödyntää Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2024/795 ([23]) perustettua Euroopan strategisten teknologioiden kehysvälinettä teollisuuden muutoksen tukemiseen erityisesti investoimalla strategisten teknologioiden ja niiden arvoketjujen kehittämiseen ja valmistukseen erityisesti syväteknologisten innovointien, puhtaiden ja resurssitehokkaiden teknologioiden, maatalouden ja terveyteen liittyvän bioteknologian aloilla.

(24) Niiden taloudellisten, sosiaalisten ja ympäristöön liittyvien haasteiden lisäksi, joihin elpymis- ja palautumissuunnitelmalla ja muilla unionin varoilla vastataan, Espanjalla on lisähaasteita, jotka liittyvät merkittävään ja kasvavaan vedenpuutteeseen ja vesistressiin. Kuten vuosina 2023 ja 2024 on käynyt ilmi, kuivuuskaudet ja pula vedestä ovat yleistyneet tietyillä alueilla eivätkä ne rajoitu enää kesäkuukausiin. Ilmastonmuutoksen haitallisten vaikutusten, kuten tulvien, rannikon ja maaperän eroosion, aavikoitumisen, kuivuuden, helleaaltojen ja metsäpalojen, ennakointi ja hallinta on edelleen keskeinen haaste Espanjassa, joka on yksi niistä unionin maista, joihin ilmastonmuutos vaikuttaa eniten. Ilmastonmuutoksen odotetaan lisäävän kuivuutta ja tulvia, jotka vaikuttavat kielteisesti ihmisiin, biologiseen monimuotoisuuteen, julkiseen talouteen ja kilpailukykyyn. Vaikka muutettu elpymis- ja palautumissuunnitelma ja muut unionin rahastot sisältävät toimenpiteitä, joilla helpotetaan vesialan tilannetta Espanjassa, lisätoimia tarvitaan erityisesti kestävän vesihuollon alalla. Lisäinvestoinnit infrastruktuuriin Espanjan yhteisen maatalouspolitiikan strategiasuunnitelman mukaisesti helpottaisivat vesihuollon parantamista, myös maatalousalalla, joka on veden tärkein kuluttaja. Toimenpiteitä, joita Espanjalla on mahdollisuus laajentaa, ovat investoinnit jäteveden keräämiseen ja käsittelyyn, veden uudelleenkäyttöön, verkostovuotojen vähentämiseen ja yleiseen vesihuoltoon, ilmastonmuutokseen sopeutuvien viljelykasvien käytön lisäämiseen, seurannan parantamiseen ja luontopohjaisten ratkaisujen edistämiseen, tulvien ehkäisyyn ja jokien ennallistamiseen. Lisäksi mekanismit hallinnon eri tasojen välisen koordinoinnin parantamiseksi, myös tehokkaan täytäntöönpanon ja noudattamisen valvonnan osalta, auttaisivat nykyisiä toimenpiteitä saavuttamaan täyden potentiaalinsa.

(25) Koska euroalueen jäsenvaltioiden taloudet ovat tiiviisti yhteydessä toisiinsa ja koska ne myötävaikuttavat yhdessä talous- ja rahaliiton toimintaan, neuvosto suositti vuonna 2024, että euroalueen jäsenvaltiot toteuttavat – myös elpymis- ja palautumissuunnitelmiensa kautta – toimia euroaluetta koskevan vuoden 2024 suosituksen

([21]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/1060, annettu 24 päivänä kesäkuuta 2021, Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahasto plussaa, koheesiorahastoa, oikeudenmukaisen siirtymän rahastoa ja Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahastoa koskevista yhteisistä säännöksistä ja varainhoitosäännöistä sekä turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahastoa, sisäisen turvallisuuden rahastoa ja rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitusvälinettä koskevista varainhoitosäännöistä (EUVL L 231, 30.6.2021, s. 159, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj).

([22]) Neuvoston suositus (EU) 2021/1004, annettu 14 päivänä kesäkuuta 2021, eurooppalaisen lapsitakuun perustamisesta (EUVL L 223, 22.6.2021, s. 14, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2021/1004/oj).

([23]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/795, annettu 29 päivänä helmikuuta 2024, Euroopan strategisten teknologioiden kehysvälineen (STEP-kehysväline) perustamisesta ja direktiivin 2003/87/EY sekä asetusten (EU) 2021/1058, (EU) 2021/1056, (EU) 2021/1057, (EU) N:o 1303/2013, (EU) N:o 223/2014, (EU) 2021/1060, (EU) 2021/523, (EU) 2021/695, (EU) 2021/697 ja (EU) 2021/241 muuttamisesta (EUVL L, 2024/795, 29.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/795/oj).

toteuttamiseksi. Suositukset 1, 2 ja 3 auttavat Espanjaa panemaan täytäntöön euroaluetta koskevassa vuoden 2024 suosituksessa vahvistetut ensimmäisen, toisen ja neljännen suosituksen,

SUOSITTAA, että Espanja toteuttaa vuosina 2024 ja 2025 toimia, joilla se

1. toimittaa keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellisen suunnitelman oikeaan aikaan; uudistetun vakaus- ja kasvusopimuksen vaatimuksia noudattaen rajoittaa nettomenojen kasvun vuonna 2025 tasolle, jolla muun muassa julkinen velka saadaan uskottavasti lasku-uralle keskipitkällä aikavälillä ja jolla julkisen talouden alijäämä suhteessa BKT:hen saadaan supistettua alle perussopimuksessa asetetun 3 prosentin viitearvon; varmistaa julkisen talouden kestävyyden muun muassa tarkistamalla ja yksinkertaistamalla verojärjestelmää talouskasvun ja työllisyyden, koheesion sekä vihreän siirtymän tukemiseksi ja parantamalla julkisten menojen laatua, tehokkuutta ja oikeudenmukaisuutta;

2. parantaa hallinnollisia valmiuksia hallinnoida unionin varoja, nopeuttaa investointeja ja ylläpitää uudistusten täytäntöönpanovauhtia; puuttuu asiaankuuluviin haasteisiin, jotta elpymis- ja palautumissuunnitelman ja siihen kuuluvan REPowerEU-luvun nopea ja tuloksellinen täytäntöönpano voi jatkua, varmistaen näin, että uudistukset ja investoinnit saadaan päätökseen viimeistään elokuussa 2026; nopeuttaa koheesiopolitiikan ohjelmien täytäntöönpanoa; jatkaa kyseisten ohjelmien väliarvioinnin yhteydessä keskittymistä sovittuihin toimintalinjoihin ottaen samalla huomioon Euroopan strategisten teknologioiden kehysvälinettä koskevan aloitteen tarjoamat mahdollisuudet kilpailukyvyn parantamiseen;

3. parantaa vesihuoltoa, jotta se voi paremmin puuttua ilmastonmuutoksen nykyisiin ja tuleviin vaikutuksiin sekä varmistaa pitkän aikavälin taloudellisen, sosiaalisen ja ympäristöön liittyvän häiriönsietokyvyn parantamalla kaikkien eri hallintotasojen välistä koordinointia, laajentamalla olemassa olevia ratkaisuja kuivuusriskin vähentämiseen ja maatalouden, vesitehokkuuden ja infrastruktuuri-investointien kestävään vesihuoltoon ja tukemalla luontoon perustuvien ratkaisujen kehittämistä.

Tehty Luxemburgissa 21 päivänä lokakuuta 2024.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

NAGY I.